

دولت بدون رسانه محکوم به شکست است

احمد زیدآبادی

نویسنده و مشاور هم‌میهن

آیا می‌توان تصور کرد که در گوشه‌ای از دنیا در حالی که رئیس‌جمهور کشور مشغول برگزاری مصاحبه مطبوعاتی است، دستگاه رسانه رسمی کشور که بودجه‌اش از سوی دولت تأمین می‌شود، سرگرم نظرسنجی با جهت‌گیری منفی آشکار علیه شخص رئیس‌جمهور و کابینه او باشد؟ بدون تردید چنین پدیده‌ای در دنیای بی‌سابقه است اما چرا در کشور ما به رفتاری عادی تبدیل شده است؟ رسانه رسمی در حد چندین شبکهٔ تصویری یا بنیاد وجود داشته باشد و یا اگر وجود دارد باید در جهت ترویج و معرفی سیاست‌های دولت عمل کند. رسانه رسمی نمی‌تواند منتقدو مخالف سیاست‌های دولت باشد. نقد عملکرد دولت بر عهدهٔ رسانه‌ها و شبکه‌های مستقل و غیردولتی است که هزینهٔ آنها از جیب صاحبان‌شان تأمین می‌شود. بنابراین فرمول خیلی ساده و سراسرت است. حمایت از تصمیمات دولت از جایگاه رسمی و حکومتی، نقد تصمیمات دولت و مخالفت با آن از بیرون از دولت و در سطح جامعهٔ مدنی و یا محدوده‌ای که اصل تفکیک قوا آن را به رسمیت شناخته است. جز این باشد، نه‌فقط وضعیت دولت در دولت و آشوب عینی و ذهنی ناشی از آن پیش می‌آید، بلکه دولت مستقر هم زمینگیر و نهایتاً با شکست روبه‌رو می‌شود. در این میان آنچه این معضل را مضاعف می‌کند، حق انحصاری دستگاه رسانه و تبلیغات رسمی برای ایجاد شبکه‌های تصویری است. این حق انحصاری سبب شده است که تعداد شبکه‌های تصویری صداوسیما به‌طور فزاینده‌ای افزایش یابد اما فعالان حوزهٔ جامعه‌مدنی و یا بخش خصوصی حق و امکان راه‌اندازی یک شبکه حتی در جهت دفاع از دولت مستقر را هم نداشته باشند! بدتر از این، حتی قوای حاکم به‌خصوص قوهٔ مجریه کشور هم قادر به تأسیس یک شبکهٔ خبری و تحلیلی در اختیار خود نیستند و برای نشر دیدگاه‌ها و توجیه سیاست‌های خود ناچار باید نگاه‌شان به لطف و کرم مدیران دستگاه رسمی رسانه برای پوشش اقدامات آنها باشد! افاجعه‌هنگامی عمق بیشتری پیدا می‌کند که دستگاه رسمی رسانه هم منتقد و مخالف بر خی از قوا از جمله قوهٔ مجریه باشد و

نگاه روزنامه‌نگار

رئیس‌جمهوری متفاوت در نشست خبری متفاوت

رضا رئیسی

روزنامه‌نگار و تحلیلگر سیاسی

رمز تفوق و پیروزی مسعود پزشکیان در مارا تن انتخاباتی و برکشیدن او از کرسی نمایندگی به رأس هرم اجرایی کشور، چیست و بیش و پیش از هر گزاره و گزینش‌ای این موفقیت و کم‌یابی مروهون و وامدار کدامین رویکرد و منش و روش و راهبرد است؟ شاید با خود بگویید که اکنون چه جای چنین سوالی است و اوفی الحال رئیس دولت است و پاسخ به این سوال موضوع تازه‌ای را مکشوف و فرق چندانی ایجاد نمی‌کند و چه بخواهیم و نخواهیم و چه پسندیم و چه نپسندیم او تا چهار سال دیگر رئیس جمهوری ایران است! اما نکتهٔ آنجاست که برای درک درست و منطقی نسبت به عملکردها و رویکردهای رئیس‌جمهوری در عرصه و سپهرهای مختلف پیش‌رو و در پیامد آن اتخاذ و اهتمام در خصوص واکنش‌های لازم و ضروری برای شناخت عملکردهای وی و تسهیل‌گری و وفاق‌گرایی همگانی پیرامون پیشبرد امور دولت در راستای رتق و فتق امور ملت، پاسخ به آن سوال پیش‌گفته، نقش‌راه سنجیده‌ای پیش‌روی ما قرار می‌دهد.

از همان ایام تبلیغات انتخاباتی بر روی یک نکته تأکید مضاعفی داشتیم و این بود که فراتر از هر مقوله‌ای، هم‌راهان و همفکران کارزار انتخاباتی می‌بایست، در وهله اولیه و آغازین «تفاوت»های شخصیتی، گفتاری و رفتاری مسعود پزشکیان را به رسمیت بشناسند و او را در قالب فردیت و خودیتش بنگرند و عطف به آن چارچوب، کنش انتخاباتی و تبلیغاتی را سامان دهند. در فضای معمول استغفر سیاسی ایران که از کیش شخصیت‌پرستی رنج‌ها دیده و مصائب بسیار تحمل کرده، چنین گفتاری توأم با برداشت‌های منفی و پیش‌فرض‌های غیرمثبت همراه بود که هنوز نه خانی آمده و نه خانی رفته. از پزشکیان بتساری نکنیم و جوری سخن نگوییم که او تافته جدابافته است و همه چیز قائم به خودش است و دیگران گویی نقش و جایگاهی در برکشیدن او نداشته و نخواهند داشت! حال آنکه منظور آن بود که تفاوت‌های شخصیتی و رفتاری و الگوی خاص گفتاری وی را فارغ از ارزش‌گذاری و تلقی مثبت و منفی، نسبت به اسلاف پیشین خود ببینیم تا از یک طرف با پشتوانه و

ادامه سر مقاله

در مقابل، مدیر دیگری که از دانشگاه امام‌صادق آمده و عملکردش برای بورس در مجموع منفی بوده و از همه بدتر با آن وام چندمیلیاردی به خودش از بورس استغداد و وقت که از هر نظر فاجعه‌بار بود و در نهایت هم آن وام را پس داد تا بیش از این آبروزیزی نشود. یکی دیگر در حمله به رئیس‌جمهور مواضع او در مورد حجاب و برخوردهای غیرقانونی با زنان را تخطئه کرده و می‌گوید: «امروز بحث از بی‌حجابی فراتر رفته و به سمت برهنگی رفته است. ما نباید حجاب را قربانی بازی‌های سیاسی کنیم». پرسش این است که چرا

نه‌فقط تلاشی در جهت توجیه تصمیمات آن در افکار عمومی نکند بلکه درست در حین برگزاری کنفرانس مطبوعاتی رئیس‌جمهور، در حرکتی با سوگیری منفی در حال تضعیف و تخریب سیاست آن باشد! همهٔ اینها تازه بخشی از گرفتاری دولت در ایران است چرا که دولت علاوه بر آنکه از خودتربییونی عام و گسترده‌ندارد و در عین حال توسط دستگاه تبلیغات رسمی مورد هدف قرار می‌گیرد، رسانه‌های فارسی‌زبان آن سوی مرزها نیز که به‌مدد عملکرد سطحی و جانبدارانه و غیر حرفه‌ای صداوسیما، منزلت و مخاطبانی در بین افکار عمومی به دست آورده‌اند، بی‌وقفه در جهت بی‌اعتبارسازی آن تلاش می‌کنند و کمترین رجم و مروتی هم در کارشان دیده نمی‌شود. با این حساب، دولت پزشکیان که جای خود، اگر زبده‌ترین و تواناترین سیاستمداران تاریخ جهان هم سر از گور درآورند و کابینه‌ای را به اتفاق هم تشکیل دهند، امکان موفقیت در چنین وضعیتی را پیدا نخواهند کرد! این وضعیت درست شبیه این است که فردی بخواهد با دهان بسته یا دوخته در مسابقهٔ سخنوری شرکت کند و از پس دیگران برآید!

کشور اکنون در زیر خورواها مشکل و معضل فرورفته و به هر سمتی که نگر بسته شود، گرفتاری‌های موجود خود را نشان می‌دهند. حل یا حتی کنترل این حجم از معضلات پیل را نیز از پا درمی‌آورد. بنابراین، کمک به حل مشکلات، حمیتی را می‌طلبد که گویی نایاب شده است. هر کس با دردسرها و نابسامانی‌های جامعهٔ ایران آشنا باشد، قاعدتاً می‌داند که فصل انگشت‌گذاشتن بر معضلات سپری شده و اینک هنگام کشف مسیرهایی برای حل آنهاست. اما مخالفان دولت چه در داخل حکومت و چه در خارج از کشور که بر رسانه‌های تصویری مسلطند، همچنان در مرحلهٔ دست‌گذاشتن روی انواع مشکلات و بدتر از آن استفاده از رنج و درد مردم برای جذب مخاطب و یا اهداف سیاسی مورد علاقهٔ خودند. با این وضعیت روشن است که دولت پزشکیان، بدون برخورداری از شبکه‌ای تصویری برای توجیه سیاست‌ها و اقدامات خود در افکار عمومی، زمین‌گیر می‌شود و شکست می‌خورد. به قول مولا علی، «الله‌الله» دربارهٔ شبکهٔ تصویری در اختیار دولت که اگر مقدر نشود، از هم اکنون باید در انتظار شکست دولت نشست. شکست این دولت اما شباهتی به شکست دولت‌های پیشین ندارد. عواقبش هولناک‌تر از آن است که برخی آنهان ساده و بیسط و ناآشنا به ریشه‌های اجتماعی و اقتصادی سیاست‌می‌پندارند!

تیتریک HEADLINE ONE

۲

تیتریک

HEADLINE ONE

۱

HEADLINE ONE

حمله تندروها به پزشکیان

گزارش یک

▼ حمله کیهان به اظهارات پزشکیان درباره حوادث ۸۸

این روزنامه در گزارشی که مربوط به این تیتر یک می‌شد، همان نکات یک‌طرفه و همیشگی را مطرح کرد و در آخر هم به جمله‌هایی استناد کرد که نگارنده هر چه در منابع فارسی و انگلیسی به دنبال منبع آن گشت، هیچ منبعی غیر از مدیرمسئول این روزنامه پیدا نکرد. مدیر کیهان سال‌هاست که این جمله‌ها را تکرار می‌کند: «در همان فتنه ۸۸ نتایج‌هو بصراحت گفته بود اصلاح‌طلبان اصلی‌ترین سرمایه اسررائیل در ایران هستند و شیمون پرز اعلام کرد اصلاح‌طلبان به نمایندگی از اسررائیل با جمهوری اسلامی می‌جنگند

کیهان در بخش دیگری از این گزارش نوشت: «فتنه‌گران ۸۸ در اغتشاشات ۱۴۰۱ هم خیانت کردند و در کنار سرویس‌های جاسوسی دشمن ایستادند. امنیت ملی را به بازی گرفتند و مسبب ناامنی و شرارت در کشور شدند. از محمد خاتمی گرفته تا دیگر فتنه‌گران که ادعای اصلاح‌طلبی دارند. این نکته را هم باید گفت که ۹ دی ۸۸، مردم با حضور حماسی و باشکوه خود چنان سبلی به‌فتنه‌گران داخلی و پشتیبانان خارجی آن زدند که هرگز فراموش نمی‌کنند و هنوز جای آن درد می‌کند. دشمن چهره آلوده و واقعی خود را نزدیک‌تر آورده بود. نکته تأسف‌بار دیگر این است که نهاد ریاست‌جمهوری مجری نشست خبری رئیس‌جمهور را هم از میان محکومان و حبس‌کشیده‌ها انتخاب کرده بود. هادی حیدری پیش‌تر به دلیل تبلیغ و اقدام علیه نظام به زندان محکوم شده و سابقه سه مرتبه بازداشت در سال‌های ۱۳۸۸، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۱ را دارد.» نویسنده کیهان همان رویه صدور حکم اغتشاش‌ش برای پاک کردن صورت‌مسئله اعتراض را استفاده کرده است که سابقه‌ای طولانی در این روزنامه دارد. اما هنوز مشخص نکرده است که حتی اگر فردی به‌زعم آنان محکوم و حبس‌کشیده بوده یا حتی سابقه بازداشت داشته باشد، وقتی پرونده اش مخومه شده یا خودش دوران محکومیتش را سپری کرده، چرا نباید به عرصه فعالیت‌های مطبوعاتی و سیاسی برگردد. آیا همه باید ایران را ترک کنند؟ نمی‌شود همین جاماند و در چارچوب قانون اساسی به فعالیت ادامه داد؟

▼ نطق نماینده جلیلی در مجلس

امیرحسین نائبی، مجری سابق تلویزیون و نماینده تهران در مجلس، در جلسه روز سه‌شنبه خود دو تذکر به رئیس‌جمهور داد. اولین مسئله این بود که چرا رئیس‌جمهور گفته دنبال صدور انقلاب نیست. این نماینده مجلس صدور انقلاب را بخشی از قانون اساسی دانست و یادآوری کرد که رئیس‌جمهور مجری قانون اساسی است. البته در قانون اساسی عبارت صدور انقلاب مطرح نشده بلکه مسئله حمایت از مستضعفان در عین عدم مداخله در امور داخلی ذکر شده است. اگر گروه‌های مقاومت را

گزارش دو

گزارشی از جلسه دیروز شورای شهر و مواجهه یکی از حامیان زاکانی با نر جس سلیمانی

سپهر / به کار خلق، چرا دیگران نگاه کنند / اگر به دفتر حکام، ننگری یک روز / هزار دفتر انصاف رایسه‌ها کنند. شعر بسیار زیبایی است درباره نامه‌ای به‌نوشیروان که پیشنهاد می‌کند خوانده شود.

او تأکید کرد: «در کمال تعجب کمیسیون برنامه و بودجه به جای نامه‌نگاری با شهرداری مطابق قانون با مسئولان ذریبط و کسب اطلاع، دریافت اسناد و ارائه به متقاضیان تحقیق و تفحص در دفاع از شهرداری در حرکت خارج از عرف چهار بند تحقیق و تفحص از سازمان املاک را رد کرده است. البته پاسخ مناسسی در رد این نامه تهیه و فرستاده شد. با توجه به استکفاف کمیسیون بودجه از آغاز مکاتبات و پیگیری‌هایی که حسب مذاکرات بنده در روز یکشنبه با آقای آخوندی، رئیس کمیسیون داشتم، قرار شد نامه تا روز یکشنبه و نهایتاً اول روز دوشنبه ارسال شود، به جهت اینکه وقت قانونی محدود است. اما نامه سر از شورادرآورد و به‌جای شهرداری به‌شورا و در خواست‌کنندگان رسید.»

او افزود: «ناچار کمیسیون نظارت و حقوقی به‌عنوان احدی از کمیسیون‌ها که مکاتبات تحقیق و تفحص را بر عهده گرفته، نامه‌ای با امدوا تهیه کرده و جهت امضای کمیسیون برنامه و بودجه ارسال شده است. لذا ضرورت دارد با دلایلی که مطرح کردم، کمیسیون برنامه و بودجه از تحقیق و تفحص اعلام انصراف کند تا جریان مکاتبات با نامه کمیسیون نظارت و حقوقی آغاز شود یا به دلیل عدم ائتلاف وقت، به‌عنوان امضای دوم باشد تا مکاتبات رسماً شروع شود. «ما از یاران چشم‌پاری داشتیم / انشالله غلط نباشد آنچه می‌پنداشتیم.»

▼ تمام‌عمرت کار سیاسی کردی

حبیب کاشانی، عضو شورای شهر تهران با اشاره به جواب کمیسیون برنامه و بودجه درباره موضوع تحقیق و تفحص، گفت: «در ۵ صفحه این نامه تهیه شده است.» محمد آخوندی، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه، اعلام کرد: «جوابی ندادیم. نامه‌ای به آقای چمران بود.» کاشانی پاسخ داد: «این نامه‌ای است که برای تمام متقاضیان تحقیق و تفحص ارسال شده است.» آخوندی گفت: «من جواب دادم. حرف سیاسی نزنید.» کاشانی پاسخ داد: «چی نزنیم؟ توهمه عمرت کار سیاسی کردی بچه جون. از گذشته‌ات معلومه که کجا‌ها کار کردی. دست بردارید از این نوع صحبت کردن.» چمران برای میان‌داری گفت: «نامه را برای من زده است.» کاشانی پاسخ داد: «حق نداشته رونویست به من بزند. شما از او خواستید باید نامه را به شما می‌زد. به تمام متقاضیان تحقیق و تفحص فرستادند. ایشان حق ندارد وسط حرف من بپرد. من خواش کردم ما می‌خواهیم تحقیق و تفحص انجام بگیرد اما داریم مقابل

محسن صالحی‌خواه

گزارشگر هم‌میهن

بعضی صحبت‌های رئیس‌جمهور در نخستین نشست خبری، با واکنش‌های تندی از سوی روزنامه‌ها و سیاستمداران تندرو روبه‌رو شد. به‌طور مشخص، صحبت‌های مسعود پزشکیان در پاسخ به خبرنگار روزنامه کیهان راجع به مسئله آنچه او فتنه خواند، بحث عدم تمایل به صدور انقلاب و همچنین برادری با آمریکا در مرکز توجه این قشر قرار گرفت. با اینکه پزشکیان سوال خبرنگار کیهان را به‌صورت کامل و واضح پاسخ داد، اما این روزنامه تیتر یک خود را این‌طور انتخاب کرد: «رئیس‌جمهور از پاسخ به کیهان طفره رفت.» روزنامه جوان موضع معقول‌تری نسبت به پزشکیان و نشست خبری او اتخاذ کرد و به بیان نقاط ضعف و قوت این رویداد پرداخت. نکته جالب در این میان، روزنامه همشهری بود. دیروز هم‌زمان با نشست خبری رئیس‌جمهور، برنامه دیدار مقام رهبری با جمعی از علما، ائمه جمعه و مدیران مدارس اهل سنت نیز برگزار شد. به‌طور طبیعی، هر دوی این رویدادها در صفحه اول مطبوعات کشور بازتاب پیدا کرد. روزنامه‌ای مثل وطن امروز، تیتر یک خود را به صحبت‌های رهبری اختصاص داد و از تصویر ایشان در جمع علمای اهل سنت نیز استفاده کرد.

اما روزنامه همشهری که سردبیر آن نیز در توئیت نوشت که به بهانه قرعه‌کشی به خبرنگار رسانه‌اش اجازه پرسیدن سوال ندادند، حتی تصویر رهبر انقلاب را نیز به‌عنوان عکس یک استفاده نکرد. یک تصویر گرافیکی با تیتر امت بدون مرز روی صفحه قرار گرفت که در نوع خود جالب توجه بود. دو نماینده مجلس نیز به اظهارنظر درباره صحبت‌های پزشکیان پرداختند که یکی از آن‌ها، مجری سابق شبکه افق و یار نزدیک سعید جلیلی در انتخابات اخیر بود. اما بازوی غیررسمی تندروها در فضای مجازی به شدت علیه پزشکیان فعال شد. اکانت‌های موسوم به سایبری که به‌خصوص در فضای توئیت بسیار فعال هستند و به صورت هماهنگ حمله می‌کنند، در چهار خط وارد عمل شدند: ایجاد دوقطبی رئیسی -پزشکیان، حمله به صحبت‌های او، حمله به مریم شبانی، خبرنگار اندیشه پویا که از گشت ارشاد صحبت کرد و تقدیر و تشکر از خبرنگار روزنامه کیهان. در میان صحبت‌های پزشکیان، مسئله عدم علاقه به صدور انقلاب، برادری با آمریکا و اعتراض دانستن آنچه این اکانت‌ها فتنه نامیدند، بیشتر مورد استفاده قرار گرفت.

علیه دختر سردار

پرریسا هاشمی

گزارشگر شهری هم‌میهن

«تحقیق و تفحص از سازمان املاک و مستغلات»، «انتشار متنی علیه چمران» و «اقدام به تعطیلی دفتر یکی از اعضای شورای شهر تهران» در شهر ری توسط شهرداری دوست‌وشت‌وسومین جلسه شورای شهر تهران را به تنش و جدال کشاند. روز گذشته باز هم موضوعات مختلف آراش صحن شورای شهر تهران را به‌هم‌زد و منتقدان علیرضا زاکانی، شهردار تهران مضاعف شدن فشارهای شهرداری به دلیل انتقادهایشان را به‌صراحت اعلام کردند.

مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران روز یکشنبه اعلام کرد: «حراست شهرداری تقاضا کرده که حراست شورای شهر زیر نظر آن قرار گیرد. اما ما قبول نکردیم. دسترسی‌های ما را قطع کرده است.» او در ابتدای جلسه دیروز شورای شهر تهران گفت: «ماه‌ها تلفن‌ها و نشست‌های متعدد برگزار شد متأسفانه مسائل را حل نکردند. حتی مشکل ایجاد کردند و دو نامه ما را پاسخ ندادند. اما صحبتی که من اینجا کردم ۲۴ ساعت نتوانستند تحمل کنند. بلافاصله دادند مقاله‌نویسی که خیلی قشنگ نوشته بود، مقاله‌ای نوشت که محتواندار. اصل ایرادی که گرفتند این است که من پیر هستم. کسی نگفته‌ما جوان هستیم. پیری که عیب نیست. اگر عیب است باید حضرت نوح را ایراد بگیرد که ۹۰۰ ساله بود. پیروان عیب نیست پیر فکر کردن عیب است.» اما برخی از اعضای شورای شهر تهران بر این عقیده بودند که برای نوشتن این مقاله پول پرداخته‌اند.

▼ کمیسیون بودجه انصراف دهد

اولین تذکر پیش از دستور سه‌م نر جس سلیمانی، رئیس کمیسیون نظارت و حقوقی شورای شهر تهران بود که از سنگ‌اندازی کمیسیون برنامه و بودجه شورا در تحقیق و تفحص از شهرداری خبر داد. او با ز هم از شعرهای پرکنایه ادبیات فارسی آن هم از پروین اعتصامی برای شروع تذکر خود استفاده کرده و این شعر خوانی باز هم به تنش گرایید. گفت: «جواب نامه مظلوم را تو خویش فرست / بسا بود، که دبیرانت اشتباه‌کنند / زمام کار، به دست تو چون سپرد

